

HARMONIZOVANÝ INDEX SPOTREBITEĽSKÝCH CIEN

Ing. Oľga Kosseyová, Štatistický úrad Slovenskej republiky
Ing. Michal Doliak, Národná banka Slovenska

História zavedenia harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien

Vo februári roku 1992 bola v holandskom meste Maasricht podpísaná Zmluva o EÚ, ktorá stanovila zámer vytvorenia Hospodárskej a menovej únie (t. j. prijatie eura ako jednotnej európskej meny). Na to, aby členská krajina mohla zaviesť euro, je potrebné splniť niekoľko kritérií. Jedným z kritérií podľa Protokolu 6 o kritériách konvergencie (ktorý je súčasťou Zmluvy o EÚ) je dosiahnuť ročnú priemernú mieru inflácie, ktorá nepresiahne o viac ako 1,5 percentuálneho bodu priemernú mieru inflácie troch členských štátov EÚ, ktoré dosahujú najlepšie výsledky v cenovej stabilite. Súčasne tento protokol predpisuje, že „inflácia sa meria pomocou indexu spotrebiteľských cien na porovnateľnom základe, ktorý zohľadňuje rozdiely medzi národnými definíciami“. Národné cenové indexy sa v čase príprav na tretiu etapu Hospodárskej a menovej únie výrazne odlišovali v položkách, metódach a postupoch a nespĺňali tak základnú požiadavku Zmluvy o EÚ. Z tohto dôvodu sa od roku 1995 začal vytvárať právny základ pre harmonizovanú metodiku na zostavenie indexov spotrebiteľských cien v členských krajinách EÚ. Cieľom nebolo vytvorenie spoločného spotrebného koša, ale spoločného a jednotného systému založeného na rovnakých princípoch, ktorý zohľadní rozdiely v národných spotrebiteľských zvyklostiach. Garantom tvorby tejto metodiky bol EUROSTAT. Preto bolo v roku 1995 prijaté základné nariadenie Rady (ES) (Council Regulation (EC) No 2494/95). Okrem tohto prvého (základného) nariadenia Rady (ES) o začatí výpočtu Harmonizovaných indexov spotrebiteľských cien (ďalej HICP¹) v členských štátoch bolo v rokoch 1996 – 2001 prijatých ďalších 13 nariadení, z toho 3 nariadenia Rady (ES) a 10 nariadení Komisie (ES). Tieto ďalej rozvíjali, resp. dopĺňali metodiku výpočtu HICP. V súčasnosti je rozpracovaný návrh kodifikácie týchto nariadení, ktorý by zo 14 schválených nariadení vytvoril jedno nariadenie. Legislatívny proces v oblasti harmonizovaných indexov však stále nie je ukončený.

Dôležitým nariadením je nariadenie Komisie (ES)

¹ Harmonized Index of Consumer Prices

z roku 1996 o vykonávacích opatreniach na zavedenie HICP (Commission Regulation (EC) No 1749/96). Toto nariadenie sa dotýka šiestich „technických oblastí“ výpočtu HICP. Konkrétne ide o počiatočné pokrytie indexu, „novovýznamné“ tovary a služby, cenové indexy základných agregátov, stanovenie minimálnych kritérií na zohľadňovanie kvality oceňovaných tovarov, stanovenie minimálnych kritérií na výber vzoriek a stanovenie minimálnych kritérií na zisťovanie cien.

V roku 1997 bolo prijaté nariadenie Komisie (ES) (Commission Regulation (EC) No 2454/97) týkajúce sa minimálnych kritérií pre kvalitu váh používaných vo výpočte HICP.

Ďalšie nariadenie Komisie (ES) (Commission Regulation (EC) No 2646/98), prijaté v roku 1998, sa týka minimálnych kritérií na riešenie tarifných cien v HICP.

Z nariadení, ktoré sa týkajú tzv. pokrytia (coverage) HICP vyplýva, že výpočet harmonizovaných indexov spotrebiteľských cien nie je založený na báze oceňovania jednotného spotrebného koša pre všetky zúčastnené štáty (nejde o oceňovanie presne popísaných výrobkov a služieb). Napriek tomu je „jednotné“ pokrytie indexov zabezpečené prostredníctvom kategórií klasifikácie COICOP/HICP², ktoré majú byť zahrnuté v indexoch. Členské štáty zasielajú harmonizovaný index spotrebiteľských cien na Eurostat v členení podľa odborov, skupín a tried. V harmonizovanom indexe konkrétneho štátu platí povinnosť pokryť oceňovanými tovarmi a službami tie z tried klasifikácie COICOP/HICP (je ich okolo 100), ktorých podiel na celkových spotrebných výdavkoch domácností (pokrytých v HICP) presahuje jedno promile, t. j. ich váha je vyššia ako jedno promile. Napríklad v harmonizovanom indexe spotrebiteľských cien za SR by bolo zbytočné pokryť v odbore „07 – doprava“, v skupine „07.3 – dopravné služby“ triedu „07.3.4 – námorná a riečna osobná doprava“ a sledovať v rámci tejto triedy vývoj cenového reprezentanta „cestovný lístok loďou Bratislava – Devín“, nakoľko výdavky na takýto druh „dopravy“ tvoria na Slovensku zanedbateľnú sumu

² Klasifikácia COICOP (Classification Of Individual Consumption by Purpose – klasifikácia individuálnej spotreby podľa účelu) je medzinárodná klasifikácia využívaná vo viacerých oblastiach (národné účty, rodinné účty, parity kúpnej sily). Jej upravená forma – COICOP/HICP bola tiež prijatá ako klasifikácia pre HICP.

a cenový vývoj spomenutého reprezentanta by neovplyvnil úhrnný cenový index.

Dôležité je, že v pokrytí harmonizovaných indexov rozlišujeme tzv. „počiatočné pokrytie“ a „rozšírené pokrytie“. Z počiatočného pokrytia HICP (podľa ktorého boli počítané HICP členských štátov do konca roku 1999) boli vylúčené tie tovary, resp. služby, ktorých zahrnutie do indexu by spôsobovalo neporovnateľnosť (napr. systém poskytovania zdravotníckych služieb nie je v členských štátoch jednotný, preto jednou z oblastí, ktoré boli vylúčené z tzv. počiatočného pokrytia harmonizovaných indexov členských štátov, boli napr. nemocničné služby). Počiatočné pokrytie HICP bolo definované vyššie spomenutým nariadením z roku 1996.

Nariadenie Rady (ES) (Council Regulation (EC) No 1687/98), sa týka najmä rozšíreného pokrytia HICP tovarmi, resp. službami v oblastiach zdravotníctva, sociálnych služieb, školstva a poisťovníctva. Na toto nariadenie potom nadväzovali nariadenia z roku 1999, ktoré bližšie špecifikovali požiadavky k HICP, súvisiace s rozšíreným pokrytím vyššie spomenutých oblastí. Prípravné práce pre rozšírené pokrytie HICP prebiehali do konca roku 1999, členské štáty začali zasielať indexy v novom členení počnúc januárom 2000. Od januára 2001 bolo pokrytie indexov opäť rozšírené – konkrétne o nemocničné služby, ďalej o služby sociálnej starostlivosti poskytované doma (ako napr. preprava postihnutých, resp. nevládných osôb) a o domovy so starostlivosťou pre postihnutých.

Oblasť pokrytia HICP tovarmi a službami zatiaľ nie je plne harmonizovaná (aj keď existujú nariadenia, ktoré stanovujú, čo a k akému dátumu majú HICP pokrývať). Do určitej miery otvorenou otázkou ostáva zahrnutie cien za bývanie tých, ktorí bývajú vo vlastnom obydli (dome, byte) v HICP (vrátane cien na zaobstaranie obydli). Jedným z problémov je, že kúpa domu (bytu) je spojená s investovaním, resp. sporením, ktoré zvyčajne nie sú zachytené indexami spotrebiteľských cien. Avšak „trvalé“ vyčlenenie výdavkov na zaobstaranie bývania vo vlastnom obydli (dome, byte), resp. vyčlenenie výdavkov spojených s väčšími opravami obydli „bývajúcich vlastníkov“ z pokrytia HICP nie je uspokojivým riešením vzhľadom na to, že hlavnou charakteristikou harmonizovaných indexov spotrebiteľských cien je porovnateľnosť. Ich vynechanie z pokrytia HICP vedie k rozdielom, ktoré sa týkajú pokrytia výdavkov spojených s bývaním, nakoľko podiel bývania vo vlastnom obydli v jednotlivých členských štátoch EÚ sa pohybuje v rozmedzí od 40 % do 80 %.³ V súčasnosti preto platí dočasné riešenie, odsúhlasené Výborom štatistického

³ informácie sú čerpané z dokumentov HCPI 00/305 – „Owner occupied housing in the HICP – Background document by the ECB“ – pozri str. 6 [4] Literatúra.

programu⁴. Až po jeho vyhodnotení bude rozhodnuté, či indexy cien na zaobstaranie obydli vo vlastníctve budú zahrnuté do HICP.

Na nariadenia, ktoré sa týkajú „pokrytia“ HICP tovarmi a službami, nadväzuje nariadenie Rady (ES) (Council Regulation (EC) No 1688/98). Toto nariadenie, vychádzajúce z European System of Accounts (ESA) 1995, v rámci spresnenia definície výdavkov na konečnú spotrebu domácností určuje geografické a populačné pokrytie HICP. Podľa tohto nariadenia sú výdavky konečnej peňažnej spotreby domácností definované ako výdavky domácností (a to bez ohľadu na ich národnosť alebo rezidenčný štát) na tovary a služby na ekonomickom teritóriu členského štátu – tzv. „domestic concept“. Podľa tohto nariadenia sektor domácností zahŕňa tiež ľudí žijúcich v inštitucionálnych domácnostiach. Zjednodušene môžeme povedať, že HICP majú pokrývať spotrebné výdavky obyvateľov (rezidentov) na výrobky a služby priamo uspokojujúce ich individuálne potreby, ďalej výdavky turistov na území daného štátu, pričom výdavky obyvateľov (rezidentov) mimo územia štátu nemajú byť pokryté. HICP majú tiež pokrývať individuálne spotrebné výdavky ľudí žijúcich v inštitucionálnych domácnostiach (väznice, domovy dôchodcov a pod).

V roku 2000 boli prijaté dve nariadenia Komisie (ES) týkajúce sa stanovenia času vstupu cien za tovary a služby do HICP (Commission Regulation (EC) No 2601/2000) a nariadenie ohľadom minimálnych kritérií pre riešenie cenových zliav (Commission Regulation (EC) No 2602/2000). V roku 2001 boli prijaté dve nariadenia týkajúce sa najmä finančných služieb (Commission Regulation (EC) No 1920/2001) a nariadenie ohľadom revízií už publikovaných HICP údajov (Commission Regulation (EC) No 1921/2001). V súčasnosti sú rozpracované ďalšie nariadenia (o zmene základného obdobia pre HICP z roku 1996 na rok 2005, o pravidlách zaokrúhľovania pri publikovaní a prepočtoch indexov v HICP, o sezónnych tovaroch a o požiadavkách pre obdobie zisťovania cien). V procese riešenia sú tiež závažné postupy pri zohľadňovaní zmien kvality oceňovaných tovarov a služieb.

Harmonizované indexy jednotlivých krajín sú podkladom pre výpočet harmonizovaných indexov eurozóny a EÚ ako celku.

Na základe platných nariadení boli prvé harmonizované indexy publikované v marci 1997. Napriek tomu, že metodika harmonizovaných indexov sa spresňuje a dopĺňa, poskytujú v súčasnosti najlepšiu štatistickú základňu pre medzinárodné porovnávanie inflácie.

⁴ Výbor štatistického programu (Statistical Programme Committee) zasadá pravidelne 4-krát do roka (v marci, v máji, v septembri a v novembri) v zložení predsedov štatistických úradov členských štátov, resp. ich zástupcov a predsedu výboru zastupujúceho Eurostat.

Rozdiely medzi HICP a CPI na Slovensku

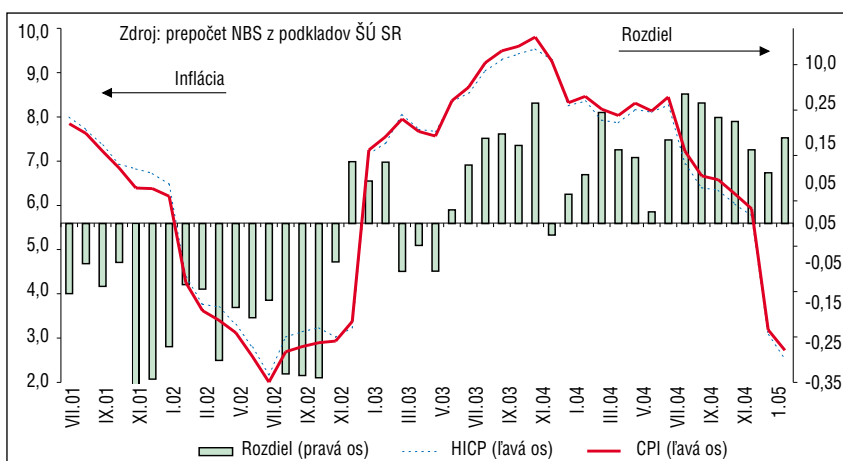
Rozdiely medzi HICP a CPI na Slovensku nie sú významné. Hlavné odlišnosti spočívajú v pokrytí indexu, keď v HICP sa zohľadňujú len bežné spotrebné peňažné výdavky a v porovnaní s CPI sú z jeho pokrytia vylúčené tovary a služby vzťahujúce sa k väčším opravám a údržbe domov a bytov. Ďalší významný rozdiel medzi HICP a CPI je v tom, že do HICP nevstupuje tzv. imputované nájomné za domy a byty v osobnom vlastníctve, zatiaľ čo do CPI áno. HICP je preto v porovnaní s CPI počítaný na užšom spotrebnom koši, čo znamená, že zahŕňa menej položiek tovarov a služieb.

Okrem spomínaného pokrytia sú rozdiely medzi HICP a CPI aj vo výpočte váh, ktoré vstupujú do výpočtu týchto indexov. Kým pri výpočte váh pre CPI sa zohľadňujú výdavky slovenských domácností, pri HICP sa používa tzv. domestic concept, keď sa zohľadňujú výdavky nielen slovenských domácností, ale aj výdavky cudzincov na Slovensku, pričom sú vylúčené výdavky slovenských domácností mimo územia SR. Váhy za poistenie v HICP sa počítajú podľa špeciálneho nariadenia komisie (Commission Regulation (EC) No 1617/1999) ako podiel odhadu priemeru agregovaných výdavkov za poplatky domácností za služby neživotného poistenia počas troch rokov na celkových výdavkoch pokrytých v HICP, avšak pri CPI sa zohľadňujú poplatky domácností za služby neživotného poistenia z referenčného roku pre váhy. Pri výpočte váh pre HICP sa používajú ešte aj ďalšie rozdielne postupy, ich dopady na celkové indexy sú však minimálne.

Ďalšia odlišnosť je, že odvodené HICP indexy sa počítajú z indexov, zaokrúhlených na jedno desatinné miesto, kým v CPI sa odvodené indexy počítajú z nezaokrúhlených indexov.

Posledná odlišnosť je, resp. bola v tom, že harmonizovaný index je počítaný ako ročný reťazový index, čo umožňuje meniť váhy jednotlivých položiek každý rok, kým národný index až do decembra 2004 bol počítaný ako základný index s fixnými váhami na úrovni tried klasifikácie COICOP (jeho váhy boli zafixované k základnému obdobiu, k roku 2000).

Harmonizovaný index spotrebiteľských cien je pravidelne (od mája 2004) každý mesiac publikovaný Štatistickým úradom SR na jeho internetovej stránke. V číselnom vyjadrení sa rozdiely v medziročnej miere inflácie meranej harmonizovaným a národným indexom spotrebiteľských cien v priebehu rokov 1996 – 2005 pohybo-

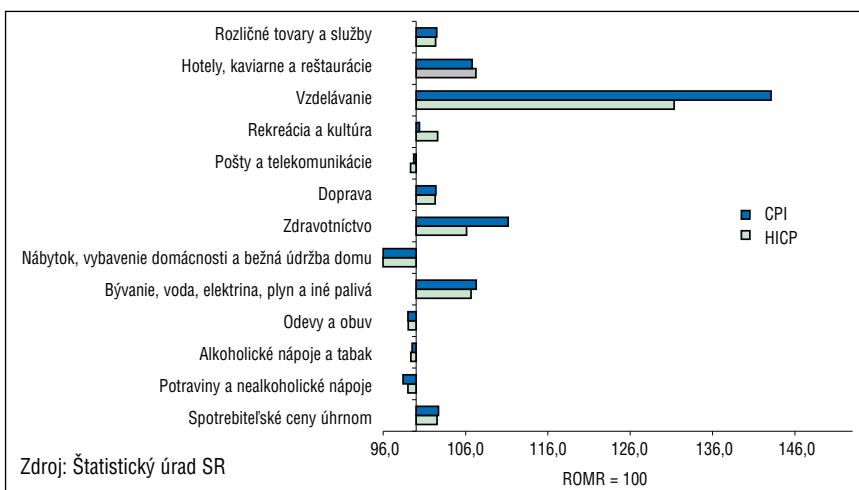
Graf 1 Porovnanie medziročnej miery inflácie počítanej na základe HICP a CPI

Tabuľka 1 Rozdiely medzi HICP a CPI

Ukazovateľ		Počet reprezentantov	Váhy v roku 2005
Spotrebiteľské ceny úhrnom	HICP	706	100
	CPI	712	100
	rozdiel	-6	0
v tom:			
Potraviny a nealkoholické nápoje	HICP	138	19,1
	CPI	138	18,5
	rozdiel	0	+0,6
Alkoholické nápoje a tabak	HICP	11	6,2
	CPI	11	5,1
	rozdiel	0	+1,1
Odevy a obuv	HICP	101	4,3
	CPI	101	4,8
	rozdiel	0	-0,5
Bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá	HICP	42	20,6
	CPI	45	28,2
	rozdiel	-3	-7,6
Nábytok, vybavenie domácnosti a bežná údržba domu	HICP	90	5,0
	CPI	91	4,9
	rozdiel	-1	+0,1
Zdravotníctvo	HICP	37	3,0
	CPI	38	1,6
	rozdiel	-1	+1,4
Doprava	HICP	75	11,3
	CPI	75	9,8
	rozdiel	0	+1,5
Pošty a telekomunikácie	HICP	20	4,3
	CPI	20	3,9
	rozdiel	0	+0,4
Rekreácia a kultúra	HICP	78	8,4
	CPI	77	9,0
	rozdiel	1	-0,6
Vzdelávanie	HICP	5	1,3
	CPI	6	0,9
	rozdiel	-1	+0,4
Hotely, kaviarne a reštaurácie	HICP	39	9,9
	CPI	39	7,3
	rozdiel	0	+2,6
Rozličné tovary a služby	HICP	70	6,7
	CPI	71	6,0
	rozdiel	-1	+0,7

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 2 Porovnanie vývoja HICP a CPI podľa klasifikácie COICOP vo februári 2005

vali v rozmedzí $\pm 0,3$ percentuálneho bodu.

Porovnanie medziročnej miery inflácie počítanej na základe HICP a CPI a rozdielov medzi nimi je v grafe 1.

Rozdiely v inflácii vyjadrenej HICP a CPI v jednotlivých odboch klasifikácie COICOP/HICP sú zrejme z doleuvedených tabuliek. Okrem rozdielov v pokrytí a výpočte váh sú rozdiely aj v inom začlenení reprezentantov do jednotlivých odborov. Najväčšie rozdiely medzi HICP a CPI sú v odboroch vzdelávanie, roz-

Tabuľka 2 Porovnanie medziročného vývoja HICP a CPI

Ukazovateľ		2004				2005	
		9.	10.	11.	12.	1.	2.
Spotrebiteľské ceny úhrnom	HICP	106,4	106,3	106,0	105,8	103,1	102,5
	CPI	106,7	106,6	106,3	105,9	103,2	102,7
	rozdiel	-0,3	-0,3	-0,3	-0,1	-0,1	-0,2
v tom:							
Potraviny a nealkoholické nápoje	HICP	106,4	105,0	104,0	102,8	102,2	99,4
	CPI	106,3	104,9	103,9	102,6	102,0	98,9
	rozdiel	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,5
Alkoholické nápoje a tabak	HICP	103,9	101,8	101,4	100,3	100,6	100,1
	CPI	103,9	101,8	101,3	100,3	100,6	100,1
	rozdiel	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Odevy a obuv	HICP	100,4	100,1	100,0	99,6	99,4	99,3
	CPI	100,4	100,1	100,0	99,6	99,4	99,2
	rozdiel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá	HICP	115,8	115,8	115,8	115,9	115,9	108,2
	CPI	113,3	113,3	113,3	113,7	113,7	108,4
	rozdiel	2,5	2,5	2,5	2,2	2,2	-0,2
Nábytok, vybavenie domácnosti a bežná údržba domu	HICP	97,1	96,7	96,6	96,6	96,3	96,1
	CPI	97,2	96,8	96,6	96,6	96,4	96,2
	rozdiel	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Zdravotníctvo	HICP	108,8	109,1	109,8	109,9	109,6	107,2
	CPI	116,1	116,6	118,2	116,9	112,9	112,2
	rozdiel	-7,3	-7,5	-8,4	-7,0	-3,3	-5,0
Doprava	HICP	105,8	105,2	106,8	106,7	104,5	101,6
	CPI	106,9	106,4	108,2	108,0	105,7	101,6
	rozdiel	-1,1	-1,2	-1,4	-1,3	-1,2	0,0
Pošty a telekomunikácie	HICP	104,6	98,9	98,9	98,9	98,7	99,4
	CPI	104,8	99,1	99,1	99,1	99,1	99,8
	rozdiel	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,4	-0,4
Rekreačia a kultúra	HICP	103,3	104,8	104,8	104,6	104,5	103,7
	CPI	100,7	101,3	101,3	101,1	101,0	100,6
	rozdiel	2,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,1
Vzdelávanie	HICP	109,4	111,1	110,5	111,0	123,0	130,5
	CPI	131,4	140,9	140,7	141,2	152,0	156,6
	rozdiel	-22,0	-29,8	-30,2	-30,2	-29,0	-26,1
Hotely, kaviarne a reštaurácie	HICP	109,8	110,9	111,2	111,4	111,5	108,5
	CPI	109,4	110,3	110,5	110,7	110,8	108,0
	rozdiel	0,4	0,6	0,7	0,7	0,7	0,5
Rozličné tovary a služby	HICP	103,4	103,4	103,3	103,8	103,7	102,2
	CPI	106,9	107,0	106,9	106,8	106,7	102,4
	rozdiel	-3,5	-3,6	-3,6	-3,0	-3,0	-0,2

ličné tovary a služby, rekreácia a kultúra, bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá, doprava a v odbore hotely, kaviarne a reštaurácie.

Rozdiel v odbore rozličné tovary a služby je spôsobený predovšetkým rôznym prístupom k výpočtu váh pre poistenie. Inú medzoročnú dynamiku v HICP oproti CPI v odbore bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá spôsobuje nezahrnutie tzv. imputovaného nájomného a tovarov a služieb vzťahujúcich sa k veľkým opravám a údržbe v HICP.

Rozdiely v odboroch vzdelávanie, rekreácia a kultúra a doprava sú spôsobené nielen rozdielom vo váhach, ale aj zosúladením zaradenia jednotlivých reprezentantov spotrebného koša podľa metodiky HICP (napr. položka základná umelecká škola je v CPI v odbore vzdelávanie, ale v HICP je v odbore rekreácia a kultúra, alebo v prípade nájomného za garáž, ktoré v CPI zaradené v odbore doprava, ale v HICP je odbore bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá).

Okrem rozdielov v základnej klasifikácii COICOP sú rozdiely aj v štruktúre, ktorú používa NBS. Základná štruktúra rozkladu CPI inflácie zahŕňa vplyv zmien regulovaných cien, vplyv zmien nepriamych daní v neregulovaných cenách a jadrovú infláciu. Štruktúra jadrovej inflácie je tvorená potravinami (spracovanými aj nespracovanými), obchodovateľnými tovarmi (vrátane pohonných hmôt) a trhovými službami. Štruktúra HICP naopak nevyčleňuje regulované ceny a neočisťuje jednotlivé položky o zmeny nepriamych daní a tvoria ju dva veľké odbory, tovary a služby. Tovary sa členia na priemyselné tovary bez energií a energie, ktorých súčasťou sú aj pohonné hmoty a elektrika, plyn a iné palivá. Potraviny sa, rovnako ako v prípade CPI, členia na spracované, ako aj nespracované potraviny. Rozdiel oproti CPI je v tom, že do potravín (do spracovaných potravín) sa zaraďujú aj alkoholické nápoje a tabak a tabakové výrobky, pričom v CPI sa tieto položky zaraďujú k obchodovateľným tovarom.

Tabuľka 3 Štruktúra inflácie meranej CPI

	Váhy v roku 2005 v %	Februárová inflácia na medzoročnej báze
ÚHRN	100,0	2,7
Regulované ceny	21,9	7,6
Vplyv zmeny nepriamych daní		0,09
Jadrová inflácia	78,1	1,1
Potraviny	16,6	-1,6
Potraviny – spracované	9,6	-1,3
Potraviny – nespracované	7,0	-2,4
Obchodovateľné tovary	34,7	-1,0
Obchodovateľné – bez pohonných hmôt	31,1	-1,2
Pohonné hmoty	3,6	1,2
Mazivá	0,0	7,4
Trhové služby	26,7	6,9
Čistá inflácia (bez zmien nep. daní)	61,5	2,1
Čistá inflácia – bez poh. hmôt (bez zmien nep. daní)	57,9	2,2

Tabuľka 4 Štruktúra inflácie meranej HICP

	Váhy v roku 2005 v %	Februárová inflácia na medzoročnej báze
ÚHRN	100	2,5
Tovary	66,9	0,9
Priemyselné tovary	41,6	2,0
Priemyselné tovary (bez energií)	24,0	-0,3
Energie	17,6	5,2
Elektrina, plyn a ostatné energie	14,1	5,9
Pohonné hmoty	3,5	2,3
Potraviny	25,3	-0,9
Potraviny – spracované (vrátane alkoholu a tabaku)	17,5	-1,3
Potraviny – nespracované	7,8	-0,5
Služby	33,1	6,4
ÚHRN bez energií a nespracovaných potravín	74,6	2,2
ÚHRN bez energií	82,4	2,0

Literatúra:

- [1] Kosseyová, Oľga: Harmonizovaný index spotrebiteľských cien, 2/2001, Slovenská štatistika a demografia.
- [2] Eurostat, Unit B3, Compendium of HICP reference documents, september 1999, aktualizovaná verzia, marec 2001.
- [3] Eurostat, Harmonized Indices of Consumer Prices August 2000, Statistics in focus, Economy and finance, theme 2 - 35/2000 – Prices and purchasing power parities, katalógové číslo CA-NJ-00-035-EN-C, ISSN 1024-4298.
- [4] European Central Bank, owner occupied housing in the HICP, background document by the ECB, dokument HCPI 00/305 k stretnutiu pracovnej skupiny k „Harmonizácii indexov spotrebiteľských cien“, Eurostat, Unit B-3, Luxemburg, jún 2000.
- [5] Eurostat, Unit B3, Implementation of HICP standards in Candidate Countries, Advice on specific implementation issues, dokument CC8/00/22 - rev. 2 k stretnutiu pracovnej skupiny k „Harmonizácii indexov spotrebiteľských cien“, Eurostat, Unit B-3, Luxemburg, február 2001.